

'Meer samenwerken en duidelijkere afspraken'

Door: Jeroen Wolbers

Voor alle partijen die met asbest te maken krijgen, staan er dit jaar belangrijke veranderingen op stapel. Van lagere grenswaarde tot aangepaste risicoklasse-indeling en van nieuwe normen en certificatieschema's tot het verplicht gebruik van het landelijk asbestvolgsysteem. Wat zijn de gevolgen voor uw bedrijfsvoering?

Vier bijeenkomsten zonder lege stoeltjes, met veel interactie. Dat de nieuwe asbestwetgeving leeft bij saneerders, (nuts)bedrijven, gemeenten en woningcorporaties bleek afgelopen februari uit de opkomst bij de vier georganiseerde ontbijtsessies van RPS advies- en ingenieursbureau en advocatenkantoor LXA The Law Firm. Verspreid door het land kregen de bezoekers informatie over de belangrijkste wijzigingen en hoe daarop in te spelen. Juist nu er nieuwe regels zijn, is het belang van goede afspraken en samenwerken cruciaal.

Gevolgen voor bedrijfsvoering

Een voorname verandering binnen de nieuwe wetgeving is de verlaging van de grenswaarde. Waar deze voor de blootstelling aan chrysotiel op de werkplek in 2014 al verlaagd is van 10.000 naar 2.000 asbestvezels/m³ geldt dit per 1 januari 2017 ook voor amfibole asbest. Een aanpassing met gevolgen

denkt asbestexpert Harry Nieuwesteeg van RPS. Hij verwacht dat de grenswaarden bij het saneren van amfibole asbest vaker dan voorheen worden overschreden.

De aanpassing heeft gevolgen voor de risicoklasse-indeling (zie schema volgende pagina) en de daarmee gepaard gaande eindcontrole. Voor het verwijderen van asbesthoudende materialen in risicoklasse 1 en 2 verandert er niks. Risicoklasse 3 verdwijnt en 2A wordt toegevoegd. Bij het saneren in laatstgenoemde risicoklasse zal de saneerder verscherpte veiligheidsmaatregelen moeten toepassen.

Voor eindcontroles wordt de NEN 2990 aangepast aan de nieuwe risicoklasse-indeling. Bovendien dient deze eindcontrole bij sanering onder risicoklasse 2A voortaan te gebeuren met Scanning Elektronen Microscopie (SEM). "Dit vraagt om een langere meettijd en intensievere analyse dan bij optische microscopie", weet Nieuwesteeg.

Nieuwe asbestwetgeving zorgt voor kansen en bedreigingen

Certificatieschema's

Een andere belangrijke aanpassing die gerelateerd is aan de nieuwe grenswaarden heeft betrekking op de certificatieschema's. De certificatieschema's SC 530 (voor asbestverwijdering) en SC 540 (voor asbestinventarisatie) worden samengevoegd in één document voor inventarisatiebureaus en asbestsaneerders.

"De schema's waren slecht leesbaar en ingewikkeld. Dit is deels verholpen omdat de regels nu in de vorm van een wet zijn opgeschreven", weet Peter Huijbregts, advocaat bij The Law Firm. "In het nieuwe document is een aantal definities geschrapt en een aantal nieuwe definities geïntroduceerd. Dat roept vragen en discussies op. De vraag is hoe de markt daar straks in de praktijk mee omgaat."

Nieuwe risicoklasse-indeling.

	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 2A
CHRYSOTIEL	< 2000 asbestvezels m ³	≥ 2000 asbestvezels m ³	nvt
AMFIBOOL	< 2000 asbestvezels m ³	nvt	≥ 2000 asbestvezels m ³
CHRYSOTIEL EN AMFIBOOL	< 2000 asbestvezels m ³	≥ 2000 asbestvezels m ³ amfibool < 2000	≥ 2000 asbestvezels m ³ amfibool ≥ 2000

LAVS

Dat geldt ook voor de verplichting in maart 2017 voor gecertificeerde bedrijven voor asbestinventarisatie en -verwijdering om te werken met het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS). Een online applicatie die de hele asbestketen van inventarisatie tot en met de stort in beeld brengt. "De meningen over de verplichting zijn verdeeld, omdat nog niet iedereen overtuigd is van de voordelen", ervaart Nieuwesteeg. "Ik ben benieuwd hoe dat straks gaat verlopen."

Gerichter inventariseren

Bij het inventariseren van asbest behoort het onderscheid tussen type A en B tot het verleden. Dat heeft tot gevolg dat inventarisatierapporten meer gericht zijn op de

'Inventarisatierapporten zijn meer gericht op de specifieke behoefte van de opdrachtgever dan nu het geval is'

specifieke behoefte van de opdrachtgever dan nu het geval is. De opdrachtgever zal zelf dus ook intensief mee moeten denken met de inventariserende partij waar hij opdracht voor verleent. Niet alleen over het doel en de omvang van het onderzoek, maar ook over de risico's die daarmee gepaard gaan.

Maatwerk

Nieuwesteeg: "Eerst had je vaak discussie over wat een bouwkundige eenheid is. Ga je het hele pand slopen of alleen asbest weghalen omdat je er een muurtje aan wil bouwen? Waar een inventariseerder voorheen een 'bulkopdracht' kreeg, ontvangt hij nu een gerichte vraag van de opdrachtgever waar het inventarisatierapport specifiek op kan worden toegespitst. Dat is heel anders dan het type A en B rapport waarmee je een hele bouwkundige eenheid zou moeten inventariseren. Het wordt meer maatwerk."

De asbestexpert van RPS denkt dat asbesttrajecten serieuzer opgepakt worden. "Daar was nieuwe regelgeving voor nodig.

We bleven discussiëren over de definities, procedures rondom een definitie en de interpretaties. Nu kan de inventariserende partij zich niet meer verstoppen achter de definities van procedures hoe het wel óf niet moet. Wees je er als opdrachtgever overigens wel van bewust dat een inventariseerder ook na destructief onderzoek niet alles kan vinden", aldus Nieuwesteeg.

Juridische gevolgen

Een gevolg van de nieuwe grenswaarde is dat de kans op stilleggen van het werk door Inspectie SZW, certificeringsinstellingen, gemeenten en omgevingsdiensten is toegenomen. Huijbregts: "Daar zal je als opdrachtgever adequaat op moeten inspelen, want de bedrijfsrisico's bij onvoldoende

naleving van de regelgeving zijn enorm. Wij hebben gemerkt dat veel contracten niet waterdicht zijn voor opdrachtgevers", spreekt de advocaat van The Law Firm uit ervaring.

"Type A en B inventarisaties zijn er per 1 maart 2017 niet meer. Er zijn nu andere mogelijkheden om een gebouw te inventariseren. Maar wie is daarvoor verantwoordelijk? Omdat asbestsaneerders voorin de keten zitten, werken de gevolgen van hun werkzaamheden door in de rest van het project. Het is dus van belang goede afspraken te maken."

Uitdaging voor saneerder

De gevolgen van de nieuwe wetgeving zullen voor de saneerder het grootste zijn, ver-

wacht Jelle Bekke van The Law Firm. "Het wordt voor hen een stuk lastiger, maar tegelijkertijd ook transparanter", legt de advocaat uit. "Voorheen was het onduidelijk welke normen van toepassing waren en hoe die te interpreteren. Nu zijn er duidelijke artikelen met elk een toelichting. De saneerder moet zorgen dat hij de zaken goed op orde heeft en corrigerende maatregelen treft op het moment dat hij afwijkingen constateert. Zijn die maatregelen echter niet goed, dan zal dat sneller escaleren tot een schorsing. Zorg er als saneerder voor dat je beschikt over een goede set algemene voorwaarden en leg jouw verantwoordelijkheden vast in het contract. Daarmee kunnen aansprakelijkheidsclaims worden voorkomen."

De veranderingen in 2017

Verlaging grenswaarden

De grenswaarde voor blootstelling aan amfibole asbest op de werkplek is verlaagd is van 10.000 naar 2.000 asbestvezels/m³. Deze grenswaarde heeft alleen betrekking op de Arbowetgeving. De milieutechnische grenswaarden worden hierop aangepast.

Aanpassing risicoklasse

Er is geen risicoklasse 3 meer. Wel is er inmiddels een klasse 2A die geldt voor amfibool asbest. Daarin worden voor de meeste gevallen speciale eisen gesteld aan de eindmeting. De analyse moet volgens een nauwkeurigere methode worden uitgevoerd met Scanning Electron Microscopie (SEM).

Certificatieschema's anders ingericht

Er is per 1 maart een nieuwe versie van de SC 530 (schema voor asbestverwijdering) en SC 540 (schema voor asbestinventarisatie). Deze certificatieschema's worden samengevoegd in één document voor inspectiebureaus en asbestsaneerders.

Nieuwe NEN 2990

De NEN 2990 voor eindcontroles wordt aangepast aan de nieuwe risicoklasse-indeling. De definitieve nieuwe NEN 2990:2017 wordt per 1 september 2017 verwacht. Momenteel is een interim-regeling van kracht.

Verplichtstelling LAVS

Vanaf 1 maart 2017 moeten gecertificeerde bedrijven voor asbestinventarisatie en verwijdering verplicht werken met het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS). Het gebruik daarvan wordt opgenomen in het nieuwe certificatieschema, waarin de huidige SC 530 en SC 540 opgaan.

Over twee maanden wordt er geëvalueerd of het systeem werkt. Pas na een positieve evaluatie zal handhaving worden ingezet.

Benoem verantwoordelijkheden

"De opdrachtgever zal er met de nieuwe wetgeving in hoofdlijnen op vooruit gaan", denkt Bekke. "De inventarisatierapporten worden steeds meer ingericht zoals zij dat willen. Wel blijft de opdrachtgever eigenaar van het asbest en moet hij dus bewaken of hij het risico voor het aantreffen van asbest bij zichzelf houdt of uitbesteedt, ieder uiteraard met zijn eigen prijskaartje."

Huijbregts: "Als opdrachtgever moet je een duidelijke visie hebben wat je wel én niet wilt en onder welke voorwaarde je wel en niet contracteert. Ons advies is: steek je kop niet in het zand, maar benoem de verantwoordelijkheden vooraf duidelijk in het contract. Geef bijvoorbeeld duidelijk aan hoe om te gaan met niet geïnventariseerd/gerapporteerd asbest. Investeer daar één keer goed in, want dat betaalt zich altijd terug."

Vergewisplicht opdrachtgever

Met de introductie van de vergewisplicht in de nieuwe wetgeving is de rol van de opdrachtgever sowieso belangrijker geworden. In het kort komt de vergewisplicht

erop neer dat de opdrachtgever medeverantwoordelijk is voor de naleving van de arboregels door de saneerder/aannemer als het om asbest gaat. Het Rijk wil hiermee een duidelijk signaal afgeven dat alle partijen in de asbestketen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben en dragen. Bekke: "Het blijft vooralsnog een grijs gebied in hoeverre de opdrachtgever vragen over de arbeidsomstandigheden zou moeten stellen. Hoe gaat Inspectie SZW daar bijvoorbeeld op handhaven? De kans bestaat dat opdrachtgevers een financiële sanctie te wachten staat."

Samenwerken

Hoewel de nieuwe wetgeving erop gericht is om het voor alle betrokkenen in de asbestketen beter en veiliger te maken, blijft het volledig voorkomen van problemen een utopie. "De belangen en financiële consequenties zijn dermate groot dat men sneller gaat procederen", ervaart Huijbregts. "In de ideale wereld zouden wij 95% van onze tijd aan de voorkant van een project adviseren om problemen te voorkomen en 5% procederen. In de praktijk liggen de verhoudingen precies andersom,

'Betrek elkaar in de vraagstelling, het inventarisatieonderzoek en bij het saneringswerk. Draag de verantwoordelijkheid in de toekomst samen'

omdat er achteraf onduidelijkheden zijn waar partijen het niet over eens zijn. Onze belangrijkste boodschap is: denk vooraf goed na om te voorkomen dat je achteraf naar de rechter moet stappen."

Nieuwesteeg pleit er daarom voor dat opdrachtgevers, saneerders en inventariseerders de handschoenen gezamenlijk oppakken. "Betrek elkaar in de vraagstelling, het inventarisatieonderzoek en bij het saneringswerk. Daarmee breng je de risico's beter in kaart en krijg je ze beter onder controle. Bovendien voorkom je meerwerk. Draag de verantwoordelijkheid in de toekomst samen." ●

Aandachtspunten

- Wees je er als opdrachtgever en opdrachtnemer van bewust dat er wetswijzigingen zijn waar risico's mee gemoeid zijn.
- Zorg voor een gedegen risicoschatting en beslis op basis daarvan of je met de andere partij in zee gaat.
- Bespreek gezamenlijk met de ketenpartners waar de risico's liggen.
- Het belang van een goed contract wordt daarbij groter.
- Benoem in dit contract concreet wie verantwoordelijk is voor het aantreffen van (onvoorzien) asbest en bij wie het meerwerk komt te liggen.

Harry Nieuwesteeg van RPS aan het woord tijdens een sessie in Breda.